

ادامه از صفحه ۷

یک افراطی ضدایران جانشین متیس

او در توئییت نوشت:عقب‌نشینی نظامیان آمریکایی از افغانستان راهبردی بسیار پرخطر خواهد بود که راه را برای تکرار حملات یازدهم سپتامبر هموار می‌کند. ترامپ نیز در پاسخ او در توئییت دیگری نوشت: «دشوار می‌توان باور کرد که لیندزی گراهام با نجات جان سربازان و صرفه‌جویی میلیاردها دلار مخالف باشد. ما چرا باید برای دشمنان و برای سوریه بجنگیم و آنجا بمائیم و نیروهای داعش را برای آنها و برای ایران بکشیم؟ زمان آن رسیده که بر کشور خودمان متمرکز شویم و جوانانمان را به کشور برگردانیم». به‌غیر از کین و گراهام به گفته مقامات نزدیک به کاخ سفید، دیوید مک‌کومرک به عنوان یک جانباز جنگ و ممدیر اجرایی شرکت سرمایه‌گذاری «برایت‌واتر» یکی از اصلی‌ترین افرادی است که ترامپ خواهان آن است که ریاست پنتاگون را در دست بگیرد. او که به عنوان معاون امور بین‌الملل در وزارت خزانه‌داری در دولت «جورج بوش» رئیس‌جمهوری سابق آمریکا خدمت کرده، به شدت مدافع سیاست و طرح‌های ترامپ است و در محافل اجتماعی چهره‌ای مانند ایوانکا ترامپ، دختر دونالد ترامپ و جرد کوشنر، همسر ایوانکا دارد. او همچنین نامزد «دینا پاول» معاون سابقین مشاور امنیت ملی دولت ترامپ است. پاول قرار بود بعد از استعفاي «نیکی هیلی» از سمتش در سازمان ملل، جایگزین او شود.

جوان‌ترین سناتور آمریکایی

تام کانن نیز یکی از مخالفان سرسخت ایران است. این سناتور جمهوری خواه از ایالت آرکانزاس به همراه یکی دیگر از سناتورهاهای آمریکایی چندی‌پیش در سیاستی نامتعارف طرح «قانون شفافیت دارایی مقامات کلیدی ایران» را ارائه کرد که وزارت خزانه‌داری آمریکا را ملزم می‌کند درباره دارایی‌های مقام‌های کلیدی ایران گزارش دهد. او که با ۴۱ سال سن جوان‌ترین سناتور کنونی ایالات متحده است، در ماه مارس سال ۲۰۱۷ در نامه‌ای خطاب به مقامات ایران نوشت: «هر توافق هسته‌ای بدون تصویب کنگره، صرفا تا پایان دوره ریاست‌جمهوری باراک اوباما در سال ۲۰۱۷ اعتبار خواهد داشت و رئیس‌جمهور بعدی ممکن است آن را با یک حرکت قلم لغو کند.» این فرمانده سابق ارتش آمریکا پیش از ورود به مبارزات انتخاباتی سال ۲۰۱۶ در عراق و افغانستان خدمت کرده است و پیش از این گفته شده بود که ممکن از سوسی ترامپ برای تصدی ریاست سازمان سیا معرفی شود.

از «جیم لنته» سناتور ایالت میسوری نیز به عنوان یکی از چهره‌هایی که ممکن است جایگزین متیس شود، یاد می‌شود. پیش از آنکه متیس وارد پنتاگون شود، بسیاری بر این باور بودند که او به عنوان وزیر دفاع وارد کابینه ترامپ می‌شود. لنتت تجربه مدیریتی در خاورمیانه و آسیا را دارد و سال‌ها در کمیسیون بررسی مسائل امنیتی آمریکا-چین فعالیت کرده است. اما آن چیزی که او را در انتهای این فهرست قرار می‌دهد، حمایت او از اولین رئیس دفتر ترامپ بود. «دن کواتس» سناتور جمهوری‌خواه سابق ایالت ایندیانا نیز به همراه لنتت در انتهای فهرست احتمالی جانشینان متیس قرار دارد. او تا پیش از اینکه در بخش اطلاعات امنیت ملی آمریکا فعالیت کند، سابقه‌ای وجود ندارد. نام او زمانی به میان آمد که روسیه، در سیاست کاخ سفید به خط قرمز تبدیل شد و موضوع دخالت مسکو در انتخابات پرزانت‌جمهوری ۲۰۱۶ سرخط اخبار رسانه‌های آمریکایی قرار گرفت.

ترامپ علیه دولت

به نظر می‌رسد خروج از سوریه تنها تصمیم مخاطره‌آمیز این روزهای دولت ترامپ نیست. هم‌زمان با استعفاي جیمز متیس از وزارت دفاع آمریکا، پنتاگون در حال مهیاشدن برای خروج نیروهای خود از افغانستان است. به گزارش نیویورکتایمز، روز پنجشنبه دو نفر از مقامات وزارت دفاع آمریکا اعلام کردند که حدود هفت هزار نیروی آمریکایی در ماه‌های آتی از افغانستان خارج می‌شوند و به‌این‌ترتیب شمار نیروهای آمریکایی حاضر در این کشور نصف می‌شود. ترامپ از دیرباز یکی از منتقدان حضور نیروهای آمریکایی در افغانستان بوده است اما برخی تحلیلگران بر این باورند که خروج نیروهای آمریکایی باید براساس شرایط زمینی جنگ در این کشور و با افتخار همراه باشد. به باور این ناظران، در‌حال‌حاضر خروج آمریکا می‌تواند شرایط بحرانی افغانستان را پیچیده‌تر کند. این در حالی است که ۱۷ سال از آغاز مداخله نظامی آمریکا در افغانستان می‌گذرد و اگرچه این حمله به حکومت طالبان در افغانستان پایان داد ولی به‌قیمت خون هزاران افغانستانی تمام شد و در ضمن طالبان همچنان نیمی از خاک افغانستان را تحت کنترل دارد. علاوه‌بر این داعش نیز این روزها حضور پررنگی در این کشور دارد و حملات خونینی علیه شهروندان افغانستانی ترتیب داده است. با وجود نگرانی‌های برخی مقامات آمریکایی از خروج نیمی از نیروهای این کشور از افغانستان، دولت افغانستان از این تصمیم استقبال کرده است. شرط طالبان برای هرگونه مذاکره صلحی خروج آمریکا از افغانستان بوده است و دولت افغانستان هم در واکنش به تصمیم ترامپ گفته است که این خروج بر روند تأمین امنیت افغانستان تأثیر نخواهد داشت. در بیانیه کاخ ریاست‌جمهوری تأکید شده که در چهارسال‌وینم گذشته بار جنگ و تأمین امنیت این کشور بر دوش نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان بود و با توجه به جنگ گسترده، نیروهای زمینی و هوایی افغانستان روزبه‌روز قوی‌تر شدند و این روند ادامه دارد.

کوروش احمدی کارشناس روابط بین‌الملل

ترامپ خبر خروج آمریکا از سوریه را در شرایطی اعلام کرد که مطابق شواهد موجود، تقریباً همه مشاورانش یا با آن مخالفاند یا حاضر به حمایت از آن نشده‌اند. در یک هفته قبل از این اعلام، مقامات ارشد مرتبط با این موضوع، مانند جیمز جفری، نماینده آمریکا در امور سوریه، مک کرک، نماینده آمریکا در مبارزه با تروریسم و سخنگوی وزارت خارجه آمریکا همه بر ادامه حضور نیروهای آمریکایی در سوریه تأکید کرده بودند. مطابق شواهد موجود، اعلام این امر از سوی ترامپ، به‌عنوان آخرین قطره، کاسه صبر جیمز متیس ، وزیر دفاع را لریز و او را که بعد از استعفاي جان کلی، «تنها عضو بالغ» تیم امنیتی ترامپ و «تنها جزیره ثبات» در دریای پرتلاطم دولت او می‌نامیدند، ناچار به استعفا کرد. اگرچه در نامه انتشاریافته استعفاي متیس ، سخنی از سوریه نرفته است؛ اما انتشار آن یک روز بعد از اعلام خروج از سوریه و نیز مفاد آن که حاوی فهرستی از اختلاف‌نظراتش با ترامپ است، تردیدی درباره علت این استعفا باقی نمی‌گذارد. تصمیم ترامپ برای خروج از سوریه، در شرایطی اتخاذ شد که متحدان آمریکا، اعضای کنگره و اعضای تیم امنیتی ترامپ همگی مخالف آن هستند. بولتون در سپتامبر گذشته گفته بود «مادامی که نیروهای ایران خارج از ایران حضور دارند، نیروهای آمریکا در سوریه باقی خواهند ماند». متیس نیز در آگوست گذشته بدون اشاره به ایران، از «سرکوب داعش»، «تعیین‌تکلیف

ساسان کریمی تحلیلگر مسائل بین‌الملل

ترامپ از قصد زود هنگام خود برای خروج نیروهایش از سوریه خبر داده است؛ آن‌طور که می‌گویند ناگهانی، حتی برای نزدیکانش و بنا بر اقوالی برای مشاوران. آن‌طور که خود گفته، به منظور صرفه‌جویی در هزینه‌ها، همان که با روحیه تجارتي‌اش نیز در سازگاری می‌نماید؛ خروجی که حالا می‌گویند منحصر به سوریه نخواهد بود و دیگر نقاط همچون افغانستان را نیز بر خواهد گرفت.اکتون در فضای رسانه‌ای و سیاسی ایالات متحده مخالفان ترامپ از تقدیم آسان و ارزان سوریه به ایران سخن می‌گویند و حتی کسانی آن را هدیه زود هنگام کریسمس به روسیه ذکر کرده‌اند و نیز از بهت نزدیک‌ترین یاران نزدیک و حلقه مشاوران سخن می‌گویند.از سوسی دیگر، خبر کناره‌گیری ژنرال متیس، وزیر دفاع دولت ترامپ، منتشر شده که هرچند در استعفاي دوران به نظر سخت‌تر است، به هر بعدتر فهمیدیم از مخالفان خروج ایالات متحده از برجام بوده و تاکنون نیز اگر نه مانند مانع که همچون ترمزی برای مثلث ترامپ-بولتون-پمپوینغای نقش کرده است، حال این ژنرال بازنشسته از این نقش یقیناً برتش خسته شده یا صرفاً تصمیم ناهماهنگ ترامپ -آن‌طور که در خبرها در نظر گرفته- او را بیش از حد آزرده است، به هر حال، هم کناره‌گیری او حاوی پیام است و هم به‌کاربردن لغت «بازنشسته»شدن از سوسی ترامپ برای کسی که همین حالا هم بازنشسته است،دانه دیگر این استیع، اما فشار روزافزون برونده مرتبط با تأثیر احتمالی روسیه بر انتخابات دو سال قبل ریاست‌جمهوری آمریکاست که با فشار بیشتر بر مایکل فلین و رخدادهای اخیر، بارزس مولر را در روزهای پس از تعطیلات در موقعیت‌های جدید برای پیگیری تصمیمات احتمالی شخص ترامپ قرار می‌دهد؛

دیپلماسی

تمرکز دوباره بر قول‌های انتخاباتی

آینده سوریه» و نیز توانمندکردن متحدان محلی برای دفاع از خود، به‌عنوان علل ضرورت ادامه حضور سخن گفته بود. اظهارات پمپئو نیز همیشه حاکی از اولویت دشمنی ما با ایران بوده است. در چنین شرایطی، عجیب نیست تنها مشاوری مثل استیفن میلر که یک دست‌راستی افراطی است، در تلویزیون‌های آمریکا برای حمایت از سیاست جدید ترامپ حاضر شده است. اکتون سؤال این است که با وجود این مخالفت‌ها، چه دلایلی ترامپ را مصمم به خروج از سوریه کرده است و این دلایل چه اثراتی بر سیر امور در دو سال آینده، ازجمله در ارتباط با ایران، خواهد داشت. در این رابطه، نمی‌توان دلیلی جز عزم ترامپ بر تمرکز بیشتر بر اجرای قول‌های انتخاباتی‌اش و از این طریق حفظ و تقویت پایگاه رای به‌شدت محافظه‌کارش را تصور کرد. همه شواهد حاکی از آن است که ترامپ می‌داند دوستان و متحدان چندانی در محیط بی‌رحم واشنگتن، حتی در بین جمهوری‌خواهان، ندارد؛ به این‌معنی که اگر پایگاه رای‌اش در حمایت از او دچار تردید بشود، جمهورخواهان کنگره نیز دیگر دلیلی برای حمایت از او نخواهند داشت. بنابراین او به‌جد معتقد است که بقای سیاسی او در دو سال آینده و پیروزی‌اش در انتخابات ۲۰۲۰، تنها مشروط و موکول به حفظ این پایگاه رای است. در شرایطی که مهم‌ترین قول انتخاباتی او، یعنی ایجاد دیواری در مرز مکزیک به سد کنکره خورده است، احساس می‌کند باید در اجرای دیگر قول‌های انتخاباتی خود، به هر قیمتی، جسارت بیشتری نشان دهد. هم‌زمانی تصمیم او به خروج از سوریه با نزاع او با کنگره بر سر درج ردیفی در بودجه برای ساخت دیوار و افزایش انتقادهای سخنگویان راست افراطی از او به دلیل تعلل در گرفتن بودجه برای دیوار را نباید اتفاقی دانست. او حتی تهدید کرده بودجه را بدون ردیفی برای دیوار نخواهد پذیرفت، حتی اگر

شاید معادله جدیدی در راه است

پیونده‌ای که در کنار دیگر موضوعات می‌تواند بالقوه موجبات فشارهای بی‌سابقه‌ای را بر رئیس‌جمهور ایالات متحده فراهم کند، همه اینها را اگر در کنار تغییر ترکیب مجلس نمایندگان و در نتیجه کنگره آمریکا از ابتدای سال جدید میلادی قرار دهیم، شاید بتوانیم به آنچه ترامپ ممکن است به آن بیندیشد، نزدیک شویم.شاید بسیاری، به تناسب فاصله سیاسی و منافع‌ای که از دونالد ترامپ و دوستانش دارند، در واقع یا صرفاً برای کوفتن بر سر او بر پیروزی محور ایران – به صحیح یا غلط – تأکید کنند اما شایسته است که به عنوان تحلیلگر یا سیاست‌ساز، مغزور این بازی‌های رسانه‌ای و سیاست‌ورزی‌های زودگذر و سر‌رقابت نشویم.صرفاً به‌عنوان یک احتمال، می‌توان پیش‌رویت بین‌المللی قرار دارد، از کانون اذهان فاصله می‌گیرد. اسرائیل و لابی‌اش هم راضی‌تر از گذشته خواهند بود و دولت تانیاهو نیز شانس بقای بیشتری را بر خود متصور خواهد شد چراکه قدرت او نیز در بازی سیاست داخلی، امروز بیشتر از قبل در خطر از دست‌رفتن است.دستاورد مهم و شاید مهم‌ترین هم برای خود ترامپ در کنار «شلوغ‌کردن شهر» و فرار از هزارتوی مشکلات، زمینه‌سازی برای انتخاباتی است که در یک‌سال‌وینم آینده سرنوشت دولت بعدی کشور متبوعش را رقم خواهد زد؛ او می‌تواند فکر کند که با این یک تیر چندین نشان را زده و از همه مهم‌تر برای بار دوم رئیس‌جمهور می‌شود. حتماً در صورت بروز چنین سناریویی او فقط حمایت خود را برپایان ر نخواهد داشت، بلکه از طرف رقبای داخلی خود نیز تحت حملات شدید قرار خواهد گرفت. اما چه باک که امروز نیز هرقد بر انتخابات نزدیک می‌شود، آماج حملات روزافزون و انتقادات وسیع قرار خواهد گرفت و کیست که نداند زبان مخالفان و متحدان دل‌چرکین در زمان جنگ از هر صلحی، بسته‌تر است؟به زبان دیگر، باید به حاشیه می‌راند- فرآخ از توان کشورها برای ترجمه آن که همراهی به عمل اقتصادی برخلاف میل ایالات متحده- همچنین اروپا را که امروز فعالانه موضعی مخالف

۲ دیپلمات ایرانی از تیرانا اخراج شدند

نقش ترامپ و نتانیاهو در اخراج سفیر ایران از آلبانی

روابط اروپایی ایران در دستور کار است. بهرام قاسمی با نگوکوش اقدام غیرقابل‌قبول دولت آلبانی در اخراج دو دیپلمات ایرانی اظهار کرد: این اقدام و سناریو تحت فشار دولت آمریکا و سرویس امنیتی رژیم صهیونیستی و با همکاری برخی گروه‌های تروریستی ضدایرانی و با بیان ادعاهای واهی و نادرست تدوین و در جهت تخریب و تحت تأثیر قراردادن روابط ایران و اروپا اجرا شده است. این رفتار دولت آلبانی که هیچ توجیه و پایه و اساس منطقی ندارد، تماماً بر بنیان اطلاعات ساختگی و غلط برخی سرویس‌های امنیتی و اقامدی محکوم و غیرقابل‌قبول تلقی می‌شود. جای تأسف دارد که این‌بار سناریوسازان ضدایرانی، کشور آلبانی را که همواره روابط خوبی با ایران داشته است، قربانی نقشه‌های شوم خود قرار داده‌اند.

او تصریح کرد: ما این اقدام ناخردانه تحمیلی بر این کشور را در ادامه همان خط تخریب و اخلال در روابط خارجی ایران، به‌ویژه با اروپا و نیز با هدف ایران‌آزاری و ایران‌هراسی می‌دانیم-که از-سوی آمریکایی‌ها و صهیونیست‌ها همواره دنبال می‌شود که ذوق‌زدگی کودکانه و از سر ناشیکری و ورود عجولانه به اعلام موضع‌گیری و بیان شادمانی ابلهانه‌به برخی مقامات آمریکایی، به‌ویژه وزیر خارجه آن کشور از این اقدام، گواهی بر این‌ن تلاش‌های مذنبوحانه افراد غیرحرفه‌ای و مزدبگیر گروه‌های تروریستی در سایان اخیر است. او در پایان افزود: در ماه‌های اخیر شاهد آن بودیم که با جدی‌ترشدن همکاری‌های ایران و اروپا برای بی‌اثرکردن تحریم‌های یک‌جانبه و غیرقانونی آمریکا، طرحی سناریوهای تخریب روابط ایران و اروپا بیشتر شده است که البته با هوشیاری، درایت و کیاست طرفین قطعاً ناکام خواهد ماند. پیش از این، دو دیپلمات ایرانی در هلند اخراج شدند و یک کارمند سفارت ایران در اتریش بازداشت شده

این امر موجب تعطیلی دولت شود؛ امری که بعید است عملی باشد. در جریان مبارزات انتخاباتی ۲۰۱۶، ترامپ متعهد شده بود نیروهای آمریکا را از جنگ‌ها در خارج بیرون بکشد و آنان را درگیر جنگ با دشمنان دیگر کشورها نکند. تقریباً هم‌زمان با اعلام خروج از سوریه، اعلام شد هفت هزار از ۱۴ هزار نیروی آمریکایی از افغانستان نیز خارج خواهند شد. گزارش‌هایی که از جلسات کاخ سفید در دو هفته گذشته به رسانه‌ها درز کرده، حاکی از آن است که اعضای دولت، به‌ویژه جیمز متیس ، با توجه به ملاحظات و نگرانی‌های ترامپ در سیاست داخلی، به او پیشنهاد کرده بودند در آستانه انتخابات ۲۰۲۰ اقدام به خروج از سوریه کند و متیس پذیرفته بود تا آن زمان نیز گزینه‌هایی برای کاهش حضور نظامی در سوریه ارائه کند؛ اما ترامپ ظاهراً این پیشنهادهای بینابینی را نیز کافی ندانسته است. برخی تهدیدات اخیر علیه ترامپ نیز در این موارد مزید بر علت بوده است. در این رابطه می‌توان به کاهشی‌شدن ارزش برخی بورس‌های آمریکا که ترامپ همیشه به افزایشی‌بودن آنها می‌بالید، محکومیت ژنرال فلین، مشاور امنیت ملی اسبق و مایکل کوهن، وکیل پیشین او، در ارتباط با تحقیقات درباره نقش روسیه در انتخابات آمریکا و نزدیک‌شدن این تحقیقات به خود او اشاره کرد. بنابراین اگرچه خروج آمریکا از سوریه می‌تواند نوبدبخش تحولی مثبت در سوریه و کل منطقه باشد، هم‌زمان باید نگران تمرکز بیشتر ترامپ بر قول‌های انتخاباتی‌اش، ازجمله فشار بر ایران برای «انعقاد توافقی بهتر به‌جای برجام» و احتمال گم‌راند کسانی مانند بولتون و پمپئو در رأس وزارت دفاع و کارکنان کاخ سفید نیز بود. ضمن اینکه نباید از یاد برد با استعفاي متیس ۱۰ آخرین عمل‌گم‌گرا و مخالف خروج آمریکا از برجام نیز از تیم ترامپ حذف شده است.

دامه پروژه‌های رؤسای‌جمهوری قبلی هستند – مانند افغانستان و سوریه – در دستور کار قرار گرفته و تصمیم او و تیم کوچکش برای خروج از آن مناطق به نفع پروژه‌های «صبرقوت» بوده است که (به زعم آنها) بسیاری از مسایل را به یکباره حل می‌کند؛ چیزی که مخالفت عنصر ملایم‌تر دولت یعنی ژنرال کارکنشته پنتاگون را در پی داشته و درنهایت منجر به کناره‌گیری او شده است.تیم ترامپ هر روز کوچک‌تر و محدودتر ولی در عین حال هم‌کراتر می‌شود و این هم‌گرایی و عدم تکرر آرا در سیستم آمریکا که رئیس‌جمهور قدرتی تقریباً بلامنارح دارد، به‌سادگی می‌تواند به تصمیمات حماقت‌بار منجر شود؛ چیزی که قبلاً از جورج بوش (پسر) – که در مقایسه با ساکن کنونی کاخ سفید به‌غایت خردورزتر بود – به چشم دیدیم. آنچه باید تصریح کرد این است که همه موارد گفته‌شده فراغ از اینکه صحیح باشند یا خیر و به‌صرف صدق از توهمات بی‌شمار مرد شماره یک آمریکاست یا نه، صرفاً تحلیل و تلاشی است برای یک‌پارکردن خطوط وسط میان نقاطی که به چشم و گوشمان می‌رسند و حتماً داعیه‌ای برای خبر از غیب و پیشگویی نیست. در عین حال طرح چنین احتمالی، ما را هم از خطاهایی که سهواً بهانه به دست رقباً و دشمنان هد، می‌رساند و هم در برابر غافلگیری ایمن می‌کند. بنابراین همان‌طور که همیشه بوده، در عین حفظ و ارتقای سطح آمادگی سخت، امروز مقتضی است همه تحرکات نظامی، دفاعی و امنیتی به‌دقت مورد بررسی چندباره قرار گرفته و با سطح بررسی بالاتر مورد تأیید و تصویب نهاده‌ا و مجامع عالی‌تر کشور قرار گیرند چراکه حرکتی عادی در زمانی دیگر امروز می‌تواند بیش از همیشه موضوع بهانه‌گیری و خودسری از طرف خردگریزان منطقه و جهان قرار گیرد و حتماً نقش وزارت خارجه در این میان هم به واسطه شناخت جامع از محیط منطقه‌ای و بین‌المللی و هم توان تأثیرگذاری و فضاسازی در آن تعیین‌کننده است، حتی شاید بیش از آنچه در روال معمول کشور مرسوم است.

سازمان مجاهدین، در عراق به این کشور فرستاده شدند، رسانه‌ها و سیاست‌مداران درون و بیرون ایران، نیم‌نگاهی هم به آلبانی دارند. این کشور، در فاصله سه‌سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۶ و بعد از ماه‌ها مقاومت هیران سازمان منافقین، به میزان دور از انتظار سازمانی تبدیل شد که از سال ۲۰۰۳ و در پی صدام حسین در عراق، بزرگ‌ترین حامی‌اش را از دست داده بود و سال‌ها در عراق بعد از صدام، همگام با آشفتگی خونست‌بار این کشور، با مشکلات بسیاری روبه‌رو بود».

ادامه از صفحه ۳

رؤسای راضی ایران و ترکیه

این رسانه موضوع جایگاه ترکیه در فرایند تحریم آمریکا و مقابله ایران را نیز بررسی کرده است. بعد از مرور صحبت‌های روحانی، الجزیره به موضع رئیس‌جمهور ترکیه پرداخت: «اردوغان گفت ترکیه و ایران باید روابط دوجانبه خود را تقویت کنند تا به هدف تجارت دوجانبه ۳۰ میلیارد دلاری برسند. او همچنین گفت همکاری ترکیه و ایران در فرایند گفت‌وگوهای صلح آستانه با شرکت روسیه، نتایج مثبت خود را داشته است و ما باید با تلاش‌های بیشتر، صلح پایداری را که سوریه و تمام مردم سوریه را در بر خواهد گرفت، تضمین کنیم».

رسانه‌های ترکیه نیز توجه ویژه‌ای به این دیدار داشتند. «حریت» نیز مثل دیگر رسانه‌ها، در ابتدای گزارش اشاره کرد که در دیدار دو طرف «بعد از تصمیم غافلگیرکننده ایالات متحده در بیرون‌کشیدن نیروها» از سوریه، مسئله این کشور در صدر موضوعات گفت‌وگو قرار گرفت. حریت نوشت این نشست پیش از اعلام تصمیم ترامپ برنامه‌ریزی‌شده بود. این رسانه از اردوغان نقل کرد که «ایران و ترکیه می‌توانند گام‌های بیشتری به سوی ثبات و صلح در خاورمیانه بردارند». از نگاه این رسانه ترکیه‌ای نیز اشاره‌نکردن دو رئیس در نشست خبری به خیر تصمیم ترامپ، حائز اهمیت بود: «هم اردوغان و هم روحانی ترجیح دادند درباره حرکت ترامپ حرفی نزنند، اما هر دو به تمجید از تلاش‌های دوجانبه در جریان برای پایان‌دادن به آشوب سوریه، در کنار روسیه و در فرایند کشنده پرداختند. اردوغان یادآور شد که این سه کشور به عنوان ضامن‌نامه آستانه، تلاش‌های خود برای صلح پایدار در سوریه را افزایش خواهند داد: «ما در راستای این هدف، همکاری‌هایمان با ایران را عمیق‌تر خواهیم کرد».

حریت همچنین نوشت: «رؤسای‌جمهور ترکیه و ایران پنجمین جلسه همکاری راهبردی سطح بالا را نیز برگزار کردند. در این نشست درباره همه جنبه‌های روابط دوجانبه، شامل تجارت، انرژی، حمل‌ونقل و امنیت با جزئیات بحث و بررسی شده». موضع ترکیه در قبال تحریم‌ها نیز در گزارش این رسانه دیده شد: «ما همچنان در کنار مردم ایران ایستاده‌ایم، در زمانه‌ای که فشار غیرمنصفانه علیه ایران تشدید شده است». حریت هم مثل سی‌ان‌ان به صحبت‌های اردوغان و ترامپ پیش از اعلام تصمیم آمریکا اشاره کرد و از ناراضیاتی او نوشت که ترکیه از همکاری ایالات متحده با کردهای ی‌پ‌ک داشت. دیلی صباح، دیگر رسانه ترک، هم به تشدید همکاری بین دو کشور درباره سوریه پرداخت و از اردوغان نقل کرد که ترکیه به هیچ‌کس اجازه ن‌داده و نخواهد داد که امنیت این کشور و منطقه را تهدید کند. نکته جانب‌اما روایت متفاوت «دیلی‌صباح» از صحبت اردوغان بود که با نسخه رسانه‌های ایران نیز همخوانی دارد. دیلی‌صباح در نقل‌حمله رئیس‌جمهور ترکیه، عبارت «برادرانه» را که او در توصیف رابطه ایران و ترکیه به کار برده بود، آورد. این رسانه با مرور روند تحریم‌های ایران و توافقات تجاری دو کشور، صحبت‌های اردوغان را در جلسه‌ای بعد از این نشست خبری با روحانی گزارش کرد که درباره ادامه روابط اقتصادی با ایران گفته بود: «ما نباید بگذاریم تصمیم تحریم ایالات متحده علیه ایران، از رسیدن ما به هدفمان جلوگیری کند». دیلی‌صباح همچنین از سرمایه‌گذاری در ایران داشته است. به گزارش این روزنامه اردوغان همچنین گفت: «هیچ‌کس نباید فکر کند که ما به‌خاطر تحریم‌ها به روابط اقتصادی و تجاری خود با ایران پایان خواهیم داد». من بر این باورم که ما تحریم‌ها علیه ایران را به فرصتی در روابطمان تبدیل خواهیم کرد».

